

A jövő nemzedékek szószólójának közleménye a madarak és fák napja alkalmából

A jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes, Dr. Bándi Gyula természetes környezetünk, ezen belül is a madarak és fák megbecsülésére, védelmére hívja fel a figyelmet május 10-e, a madarak és fák napja alkalmából.

A világon az első madarak és fák napját Chernel István, a híres ornitológus szervezte meg 120 éve, 1902-ben Kőszegen, az abban az évben Párizsban a „mezőgazdaságra hasznos madarak” védelme érdekében megkötött egyezmény hatására. Az ünnep hivatalos bevezetésére néhány évvel később, 1906-ban került sor Herman Ottó kezdeményezésére, akinek közreműködése révén gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter már rendeletben írta elő a madarak és fák napjának megünneplését minden iskola számára.

Madárfajaink kiváló indikátorok, mert jelenlétük, létszámuk, viselkedésük változása, élőhelyük helyzete, minősége jól jelzi a környezet állapotát. A madarak kiemelt jelentőséggel bírnak az érintett ökoszisztémán belül, mivel egyrészt jelentősen hozzájárulnak a biológiai sokféleség fenntartásához, másrészt jelzik is a sokszínűség gyarapodását vagy éppen hanyatlását. A madarak rendszertana, elterjedése és biológiája sokkal jobban ismert, mint bármely más állat- vagy növénycsoporté, így madárállományaink monitorozása az egyik leghatékonyabb módszer a környezet állapotváltozásának nyomon követésére. Az Európai Unió területén sajnos jelentős állománycsökkenés tapasztalható az utóbbi évtizedekben.

A szószóló emlékeztet rá, miszerint e jeles nap újabb lehetőséget kínál arra, hogy foglalkozzunk hazai madárfajaink életünk számos területén, valamint életminőségünk javításában betöltött szerepével, azok figyelmét is felhívva erre, akikben ez még nem tudatosult.

A társadalmi szemléletformálásban jelentős szerepet tölt be a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület által 43 évvel ezelőtt útjára indított Év Madara program, melynek 2022. évi győztese a harkályfélék csoportjába tartozó zöld küllő lett, amellyel az év során megrendezett országos eseményeken keresztül még jobban megismerkedhet a lakosság. Elsősorban fás, ligetes, nyíltabb erdei területeken él, azonban érdemes városi lakóként is keresni. Tekintet vonzó, könnyen felismerhető alakja, hangos kacagásra emlékeztető éneke összetéveszthetetlen. A madárállomány viselkedésének, elterjedésének változása azt is megmutatja, hogy a természeti erőforrások használata megfelelő-e. A zöld küllő is ilyen indikátorfajnak tekinthető, jelenléte jelzi, hogy egy adott ökoszisztémán belül vannak idős fák, melyekbe odút tud vájni és a táplálkozásához szükséges rovarok, hangyák is jelen vannak a területen.

Létünk és jól-létünk erősen függ természetes környezetünktől, amely összefüggő rendszerként funkcionál. Az utóbbi években számos kutatás bizonyította, hogy a madarak, a fák, a zöld területek, a biológiai sokféleség úgy testi, mint mentális egészségünk megőrzése szempontjából is kiemelt szereppel bírnak. A járvány alatt mindenki megtapasztalhatta, mekkora kincset jelenthet a közelben elhelyezkedő zöld terület, a madárdaltól hangos rét és erdő.

A szószóló e világnap okán ismét felhívja a figyelmet arra, hogy az Alaptörvény szerinti egészséges környezethez, valamint a testi és lelki egészséghez való jog fontos része a biológiai sokféleség, az élőhelyek, ezeken keresztül a madarak és fák alkotta ökoszisztémák megóvása is, ezek védelme, fenntartása és megőrzése az állam és mindenki kötelessége. Ezért becsüljük meg és védjük madarainkat, fáinkat – mint a nemzet közös örökségét képező természeti erőforrásainkat –, hogy a jövő nemzedékek is élvezhessék a természet által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatásokat, köztük annak egészségvédő, gyógyító hatásait.